

Kısa Öykü Yarımması Üçüncüsü

Murat TAPAR

Rumuz: Çille

YOL

Rüzgâr, yularından kurtulmuş yıldı atı gibi ıslık sesi çıkararak esiyordu. Sararmış kuru yapraklar sağa sola savrulurak yeryüzünü kadife bir örtüyle kaplıyordu. Dağların arasından uzak diyarlara giden, bir görünüp bir kaybolan kıvrımlı yolda homurdanarak ilerliyordu sebze yüklü kamyon. Güneş günün sonunda elini eteğini toplamış yavaş yavaş uzaklaşıyor, gece karanlık yüzüyle doğaya hükmediyordu.

Hava kararlı henüz bir saat olmuştu. Bir tarafı dağa diğer tarafı uçuruma bakan yol ancak iki arabanın yan yana geçebileceği kadar genişti. Bundan dolayı İsmet olabildiğince pür dikkat sürüyordu kamyonu. Bu şekilde yol alırken az ötede karanlığın içerisinde birisinin kamyonu el salladığını fark etti. Kamyonun parlayan ışıklarından fark edemedi önce lakin iyice yaklaşıncaya kendisine dur işareti yapanın temiz yüzlü, pos bıyıklı ihtiyar bir adam olduğunu anladı. Kamyonun frenine basıp gıcırta ile durdu yanında. Camdan dışarıya başını uzatıp sordu:

“Ne istersin amca?”

Yaşlı adam gözlerini kırparak yorgun fakat yumuşak bir sesle cevap verdi:

“Torunum ateşlendi. Şehre kadar inip ilaç almam lazım evladım.”

Şoför İsmet çok da memnun olmayan bir ifade ile ihtiyar adama eliyle gel işareti yaptı. İhtiyar adam arabaya bindikten sonra kendisine çok teşekkür edip darlık yüzü görmemesini söyledi.

“Hele anlat bakalım dede. Nesin? Necisin? Ne ilacıymış bu gece vakti? Sonuçta bir başına çıkmışsın bu dağ başına. İnsan korkar yahu...” dedi İsmet.

Temiz yüzlü ihtiyar derin bir iç çekişten sonra başladı anlatmaya:

“Evladım benim adım Cemal. Yıllardır çiftçilik yaparım. Toprak dediğin bir can yongasıdır. Âşık Veysel’in dediği gibi insana sadıktır, cömerttir. Birkaç evlek yerim var. Oraların sayesinde yıllarca kursağımızdan lokma geçti, dul bir kızım var. Kocasını iki sene önce kanserden vefat etti. Kızım, torunum Gülcan’la hayata tutunmaya çalışır. Aslında yola gidecektim bu aralar lakin çocuk ateşlenince erteledim o işi. Köyümüzde eczane yoktur, doktor yoktur. Komşulara sorduk soruşturduk kimsede çocuğa göre ilaç bulamadık. Cahillik çok kötü bir şey evladım. İlimin olduğu yerde her türlü çare oluyor. Bizim inancımız ilme çok önem verir sende bilirsin ki. Hacı Bektaş-ı Veli Hazretleri demiştir ki ‘İlim beşikte başlar, mezarda biter.’ bak şu sözün güzelliğine. Ne manalar ne sırlar gizli” deyip bir süre daha anlattı.

O temiz yüzlü ihtiyar anlatırken İsmet garipsemiş şekilde dönüp dönüp bakıyordu ona. Sonra dayanamayıp lafını böldü:

“Yahu dede görünüşüne bakınca bu yaşta bir şey bilmez gibi duruyorsun ama maşallah ne muhabbet varmış sende ha! Sanki karşımda köy yerinde yaşamış normal bir çiftçi değil de hayatını ilim irfana vermiş bir hoca var gibi. Açıkçası rahmetli babam ben okuyayım diye hiç yormadı kendini. Benimde okumakta gözüm yoktu vesselam. Ben hayat okulu mezunuyum anladın mı Cemal Dede. Hayat okulu da neymiş deme ha! Herkes bu okuldan öyle kolay kolay mezun olamaz” dedi ortası kırık

sarı dişini gösterip yılan tıslamasına benzer bir gülümseyişle. Cemal Dede bir şey diyecek oldu ki İsmet'in konuşmasının bitmediğini anlayınca susup dinlemeye devam etti:

“Ben bir adamın yüzüne baktım mı ruhunun kitabını okurum evelallah. Mesela sen konuşmaya başladığın anda dedim ki tamam bu adamda hocalık var vesselam. Şimdi bak Cemal Dede. Ben paranın gücüne inanırım. Paran varsa güçlüsündür. İlim falan dediğin diploma kazandırır insana lakin güçlü olmak ayrı bir şey. Paran varsa herkes seni sever. Paran varsa her şeye çare bulursun istediğin zaman. Bak mesela benim param olmasa arabam olmasa senin işinde görülmeyecekti bu akşam. Onun için bire alırım üçe beşe satarım. Hele ki karşımdaki inançsız biriye ona daha pahalıya satmaya çalışırım.” dedi İsmet bir gözünü kırıp simsiyah kılları dışarı taşmış göğsünü tırnağıyla kaşıyarak. Sonra devam edecekti ki Cemal Dede'nin yüzü bir an solar gibi oldu, araya girip konuşmaya başladı:

“Bak İsmet evladım. Sana eski zamandan bir kıssa anlatayım. Zamanında İbrahim Peygamber hiçbir yemeğini tek başına yemek istemezmiş. Evinin önünde durur gelip geçen birini misafir edip birlikte sofraya oturmak istermiş. Bir gün yaşlı birini evine davet etmiş. Tam yemek yiyecekleri zaman İbrahim Peygamber o adama besmele çekmesini söylemiş. O yaşlı adam da besmele çekmeyeceğini, kendisinin inançsız olduğunu söylemiş. Bunun üzerine İbrahim Peygamber o adama yemek yediremeyeceğini söylemiş ve o adamda oradan ayrılmış. Bu olay üzerine Allah, İbrahim Peygamber'i ikaz etmiş ve 'Ey İbrahim! O yaşlı adam doksan yıldır bize inanmaz lakin bir gün bile rızkını kesmedik veririz de sana ne oluyor...' demiş. Düşünsene evladım. Bizler her zaman okumak, dinlemek, iyiyi güzeli kavramak zorundayız. Biz insanoğlu aciziz. Anlattığım olaydaki hoşgörüyü bakar mısın? Hakk'ın verdiğini Hakk yolunda kullanmaktan aciziz. Çünkü hoşgörünün engeli kindarlıktır, ön yargıdır. Pir Hünkâr demiştir ki 'Okunacak en büyük kitap insandır.' Oysa biz insanın giyimine, kuşamına, zenginliğine, diline, dinine, ırkına göre davranıyoruz. Yahu bu adamın kişiliği nedir, karakteri nasıldır. Bir ihtiyacı var mıdır? Gönülünde hangi derdi taşır... Vs. bakmayız. Mesela Hünkârımız bir gün Kayseri'den Ürgüp'e gelirken yolda bir Hristiyan köyüne ulaşır. Bir Hristiyan köylü kadını Hünkâr'a çavdar ekmeği ikram eder ve o köyün toprağında buğdayın yetişmediğini söyleyerek, çavdar ekmeği ikram ettikleri için kendilerini ayıplamamasını ister. Hünkâr, bu sözü duyunca ' Bereketli olsun, çavdar ekin buğday biçin, küçük hamur yapın, büyük somun alın.' diye dua eder. Bu dua kabul olur ve Hristiyan köylülerinin gönlünü kazanır. Hristiyan diye inancı farklı diye onlara ön yargılı olmamış üstelik dualar etmiştir. ” dedi. O böyle anlatırken bir yandan da başını camdan dışarı çıkarmış tabiatı temaşa ediyordu. Uçurumdan aşağı her şey zifire kesmişti. Sonra İsmet boğazını temizleyerek araya girdi:

“İyi güzel dersinde Cemal Dede yine de benim mantığıma yatmadı. Ben benden olmayana iyilik falan yapamam kimse kusura bakmasın. Kim beni düşünmüş şimdiye kadar ki ben başkalarını düşünüyem. Ben kamyonumla halden aldığım malı götürüyorum. Bazen bakıyorum satacağım dükkân ya da market sahibine. Eğer inançsız falan olduğunu anlarsam daha pahalıya veriyorum. Para işinin sırrı ticarete açık göz olmaktadır. Belki de o benim yerimde olsa o bana aynısını yapacaktı.” deyince camdan dışarıya bakan Cemal Dede'nin yüzü birden asıldı ve sesi titreyerek:

“İyide efendi oğlum öyle şey bize yakışır mı? Bunun adı uyanıklık değil adaletsizlik ve haksızlıktır. Her yerde hoşgörü ile davranmak gerekir. İnanç kul ile Yaradan arasındadır. Hoşgörünün olmadığı gönülde iyilik, sevgi, adalet, doğruluk kalmaz. Hz Ali Efendimiz buyurur ki 'İyi niyetlilik gönle ferahlık ve esenliktir.' Hoşgörülü olmak insana cömertlik de kazandırır. Ahilik anlayışını duydun mu bilmiyorum. Bizim toplum olarak hatta insan olarak en büyük hatamız başkalarının inançlarında, kökenlerinde kusur arayıp onları ötekileştirmeye çalışmamızdır. Ahilik bir hoşgörü, cömertlik sistemidir. Öğretileri çağları aşmış Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin yerleştirmeye çalıştığı hoşgörü sistemi de aynı amaca hizmet etmiştir ve hala aynı canlılığıyla değerini korumaktadır. Mesela Ahiliğin; 'Eline, sofranı, kapını açık tut. Gözünü, dilini, belini bağlı tut.' Öğretisi ile Pir Hünkâr'ın 'Eline, diline, beline sahip ol' öğretisinin temeli hoşgörü üzerinedir. Ahilik bu topraklarda insanı merkeze alan emeği, adaleti, doğruluğu temel alarak sevginin, hoşgörünün, cömertliğin, yardımlaşmanın yaşatıldığı mükemmel bir sistemdir. Herkes için demiyorum bizler ham adam değiliz. Yanlış anlama lafım sana değil ama aramızdan ticaret yapan bazı kötü niyetliler sürekli esnaf kardeşini kandırma, onun kötülüğünü isteme

peşinde. Bizim onlara benzemememiz lazım. Biz kullar bir elin parmakları gibiyiz. Hepimiz birbirimize muhtacız. Elimizde bir parmağımız kesilse bütün elimiz acır. İşte Hünkâr Hacı Bektaş 'Dili, dini, rengi ne olursa olsun iyiler iyidir' diye boşuna dememiştir. "dedi. İsmet anlatılanlar karşısında hem şaşırılmış hem de alınganlık yaparak Cemal Dede'ye karşı içten içe kızmıştır. Sesini sertleştirip:

"Dede deminden beri anlatıp duruyorsun hayırdır sende mi inanmazsın ki herkesi hoş gör falan deyip durursun?" diye çıkışınca Cemal Dede gülümseyerek olanca naifliğiyle:

"İnançsız olsam ne olacak, olmasam ne olacak özümüzde insan değil miyiz evladım?" dedi. İsmet burnundan soluyarak kızgınlıkla frene bastı. Koca kamyon acı bir fren sesi ile sarsılarak durdu. İsmet sinirden yüzü kızararak işaret parmağıyla kapıyı işaret ederek Cemal Dede'nin yüzüne bile bakmadan:

"İn aşağı ihtiyar bunak. Benim arabamda senin gibi birine yer yok" deyince Cemal Dede kapıyı açıp sakince indi ve kapatırken hüzünlü bir ses tonuyla:

"Yine de sağ olasın evladım. Buraya kadar yolda koymadın. Hadi güle güle." deyip kapıyı kapattı. Kamyon tekrar yola koyulurken dikiz aynasından bakan İsmet, karanlığın ortasında öylece kalakalan ihtiyarın bu tavrına oldukça şaşırılmıştı. Oysa kendi verdiği tepkiye karşı Cemal Dede'nin ona kızmasını hatta küfür etmesini beklemişti...

Aradan bir saat kadar geçmişti ve Cemal Dede yolun kenarından karanlığın içinden yürüyordu. Birden alt taraftaki ağaçlığın içinden bir dumanın yükseldiğini fark etti. Kalbi yerinden çıkacak gibi olmuş gözleri korkudan büyümüştü. Hızlıca oraya doğru yaklaştığında biraz önceki İsmet'e ait olan kırmızı kamyonun kaza yapıp şarampolde ağaçların arasına yuvarlandığını anladı. Gecenin karanlığında taşlardan ve dallardan tutunarak arabanın yanına kadar indi. Arabanın içine sıkışmış olan İsmet acıyla inliyordu. Yaklaşık yarım saat kadar uğraşıp kan ter içinde kalarak İsmet'i sıkıştığı yerden çıkarmayı başarmıştı lakin İsmet'in bacağı kırılmış ve başından kan sızıyordu. Cemal Dede, İsmet'i bir ağacın altına kadar incitmeden taşıyıp gömleğini yırtarak bacağına ve başını sardı. İsmet'in üzerini yabani hayvanlara karşı örtüp onu korunaklı hale getirdikten sonra en yakın köye kadar hiç durmadan hızlıca yürüdü karanlık dağa doğru. Böyle bir yerde insanın başına her şey gelebilirdi ama o bundan bir adım bile geri durmak istemedi. En sonunda ışığı yanan bir evi görerek can havliyle kapısını çaldı ve yardım istedi. Nihayetinde muhtara ulaştılar ev sahibiyile. Yaklaşık bir saat sonra jandarma, kurtarma ekibi ve ambulans gelerek İsmet'i kurtarmış, kamyonunu çıkarmışlardı...

Aradan bir ay geçti bu süre zarfından Cemal Dede İsmet'i hastanede de yalnız bırakmadı. Onu ziyaret eder ve güzelce sohbet ederdi. En son ziyaretinde İsmet iyice toparlanmış ve hastaneden taburcu olmuştu. Birlikte hastaneden çıktılar. Cemal Dede aralarında hiçbir şey yaşanmamış gibi ona sevgi ve merhamet gösteriyordu. Oysa İsmet utancından konuşurken onun yüzüne bile bakamıyordu. Otogarın bahçesinde masaya oturmuşlar çaylarını yudumluyorlardı ve biraz sonra ayrılacaklardı. İsmet çekinerek sesindeki boğukluğu yenmeye çalışarak söze başladı:

"Cemal Dedem. Biliyorum ben sana karşı çok kaba davrandım. Sen aslında benim karşıma çıkarılmış bir mucizeymişsin. Sen hasta torunun için başına gelebilecek her türlü tehlikeyi göze almışken üstüne üstlük onu bile bir kenara bırakıp benim için canını tehlikeye atmışken ben sana karşı hoşgörüsüzlük ettim. Ön yargı ile davrandım ve seni yalnızlığa ve tehlikeye terk ettim. Oysa sen kötülüğüme karşı hep iyilikle karşılık verdin. Hastanede geceler boyu düşündüm. Sen beni o kaza yerinde bıraksaydın belki de ben şimdi yaşamıyor olacaktım. Ben yaşamasam evdeki eşim ve çocuklarımın hali ne olurdu düşünmek bile istemiyorum. Cemal Dedem ben seninle karşılaştığımda meğer yoldan çıkmışım da haberim yokmuş. Çok özür dilerim hakkını helal et!" deyip dolan gözlerini eliyle silmeye başlayınca Cemal Dede gülümseyerek eliyle İsmet'in sırtını sıvazladı ve anlatmaya başladı:

“Bak İsmet evladım, sevgi ve güzel huydan daha büyük bir servet yoktur. Sen bunu paylaşırsan herkesin arasında çoğalır. Nerede bir küslük, ayrılık, fitnelik, cehalet varsa orada hoşgörüsüzlük, kindarlık ve bencillik vardır. En lezzetli yemek birlikte paylaşılarak yenilen yemektir. Bizim en zenginimiz en cömert olanımızdır unutma. Seninle o akşam kamyonda sohbet ederken sen biraz ön yargılı davrandın ve sana dedim ki ola ki bende inançsızsam ne olacak. Ve sen ön yargıların ile beni inançsız ilan edip arabadan indirdin. İnan sana hiç kızmadım bilakis acıdım ve yol boyunca umarım gönlüne iyilik düşer dedim içimden. Ha bu arada ben inançsız değilim evladım. Ben sevgi ve ilim yolunda bir Bektaşî'yim. Pir Hünkâr Hacı Bektaş Veli neler demiş bak:

‘İnsanın olgunluğu, davranışlarının doğruluğundandır. İncinsen de incitme, insan dilinin arkasında gizlidir. Yüce Allah Âdem'i altmış türlü topraktan yarattı. Şayet bir topraktan yaratsa idi İnsanların hepsi aynı surette olurdu. Birbirini tanımazlardı.’ Şu öğütlerdeki güzelliğe bakar mısınız? Mübarek diyor ki; hepimiz bir Hakk'ın kuluyuz. Birbirimize hoşgörü ile yaklaşıp aramızda kardeşliği yaşatmak varken bizim derdimiz nedir ki? Hacı Bektaş Veli ve ahilik teşkilatı yıllarca bunun için çabalamışlardır. Şunu kulağına iyi küpe et diye söylerim ki nerede cahillik, zorbalık, kin, nefret, ayrılık varsa orada hoşgörüsüzlük ve kabalık vardır. Erenler Dergâhı hoşgörü üzerine kurulmuştur. Temeli sevgi ile karılmıştır. Bu meydan da herkes eşit herkes insandır. Bu meydan da nefse değil Hakk'a kulluk vardır. Hünkârımız der ki ‘Düşmanınızın bile insan olduğunu unutmayın.’ Bak şu sözdeki zarafete. Düşün ki düşmana karşı bile merhamet besliyor. Düşmanın zehrine karşı sözünü her daim merhem eyliyor. ‘Elden gelen her iyiliği herkese yapınız’ diyor. Yani ona buna ya da başkasına demiyor. İnsanları başkalaştırıp aralarına nifak sokmuyor. En güzeliyle herkese yapın diyor. Bundan dolayı bizler kadınıyla erkeğiyle omuz omuza gönül erleriyiz. Yani sana dilim döndüğünce anlatsam günlerce sürer. Hem ben ancak sınırlı ilmimle ne kadarını anlatabilirim ki. Bir şekilde tanıştık kaynaştık. Ha bu arada başta da dedim ya, sana hiç gönül koymadım. İnsan bilmediğinin yabancısı oluyor. Hünkâr ‘Marifet nefsi silmek değil bilmektir’ der. Nefsi bileceksin ki onun şefvani ve hayvani isteklerini fark edip körelteceksin. Nefsi bileceksin ki sevgiyi, hoşgörüyü, adaleti, doğruluğu, cömertliği engelleyecek arazları görüp onları tamir edeceksin. İşte böyle evladım bak hava gene kararmaya başladı birazdan otobüsüm hareketlenir ben çok konuştum kusura bakma” deyince İsmet utanarak başı önde:

“ O nasıl söz can dedem. Ver o mübarek elini öpeyim. Sayende kendimi buldum. Senden öğrendiklerim bana başlangıç oldu. Anlattıklarını evdeki hanıma, oğluma kızıma da anlatacağım. Karşılaştığım herkese anlatacağım. Sayende artık kimseyi kandırmakta yok. Bilmek ne güzel şeymiş bana bunu öğrettin. Allah senden razı olsun. Sahi birazdan ayrılacağız sormaya fırsat olmadı sen nereye gidiyorsun” diye sorunca Cemal Dede yüzünde güller açarak “Yol’a gidiyorum evladım.” dedi. Biraz uzaklaştıktan sonra İsmet iyice meraklanarak geriye dönüp seslendi:

“Ya hu Cemal dedem! Seni kamyona aldığım akşam da demiştin yola gidecektim falan diye. Bir sıkıntın bir ihtiyacın mı var nedir bu yol”

Cemal Dede döndü ve:

“Bu yol ilim, irfan ve sevgi yoludur. Bu yolun sonu aydınlığa çıkar. Çünkü bu yoldaki yoldaşımız ilimdir. Pir Hünkâr demiştir ki ‘İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.’ İşte bu yolun sonu hoşgörüye, merhamete, adalete, doğruluğa çıkar. Bu yolda sevgi, iyilik, cömertlik yarenimizdir. Bu yolun köprüsü kardeşliktir. Bu yol Hünkâr Hacı Bektaş yoludur evladım. Gidip mübareği ziyaret edeceğim Hacıbektaş da.” dedikten sonra otobüse binerek yola revan oldu...

İsmet yüreğinin kıpırdadığını hissetti, vücudunu hoş bir sıcaklık kavramıştı. Olduğu yerde kıpırdamadan Cemal Dede'nin peşi sıra gittiği yola dikti ıslanmış gözlerini, ellerini kaldırıp uzun uzun salladı, şimdiden o yolun aydınlığı düşmüştü gönül yurduna...